

A törökök hosszas késedelmek hibáját egy nagy tény által akarják jóvá tenni. A habozó pasák elvégre minden vonalon megkezdtek a támadást.

A sordár — generalissimus — — Abdul-Kerim 18-án Nisbe ért s Osman, Fazyl és Ejub pasák divisioi által mozdulatot tétetett Csernajeft és Lesjanin visszavonulási vonalai ellen. Abdul Kerim Lesjanint nyilván Negotin felől (1 órányira a Dunától) hátban akarja megtámadni, s Csernajeftet a kujazevác-banjai egyetlen visszavonulási vonalról leszorítani. Alexiának nem vonulhatna vissza, mert a Morava-völgyben a nis-i 12,000 főnyi garnison egészen ellátta jutját. Ha Csernajeft nem fejt ki elég ügyességet, s serege elég bátorságot, a délkeleti sereg el van veszve! Lesjanin már most rosszabbul áll; utja a főváros felé el van metszve. Ha Osman Negotinba nagyobb haderőt vitt — a mit eddig gyanitnak — Lesjanin nem kerülheti ki sorsát. A Duna és Timok közt, két ellenséges sereg közé szorítva vagy a menekülés reménye nélkül le kell mérszárólatni embereit, vagy kapitulálni kénytelen!

Mig a Moravánál és Timoknál Szerbia elveszté a játszmát, vagy legalább közel áll elvesztéséhez, Alimpics helyzete sem kedvezőbb. A bjelinai török csapatok 19-én 10 zászlóalj nizammal, 2000 rediffel s 1200 basi-bozokkal erősítették meg. Ugyanaznap hevesen megtámadták Alimpicset, hét órai küzdelem után kiszorították pozíciójából, s visszavonulásra kényszerítették. A nizamok — még a szerb jelentések szerint is — ellenállhatlan hősiességet fejtettek ki, lelkesülten harcoltak, s egy lépésnyit sem tágtottak. Az ottomanok a régi legyőzhetetlen ellenség maradtak. Ha volna nekik e csapatoknak vezérek, 8 nap alatt jváge lenne a háborúnak. Alimpics a Drináng futott, a melybe 600 szerb menekült az üldözők elől, s oda vesztett. Sajkákon, tábori hidakon, tutajokon menekültek a bujdúkli-szigetekre. Csak a záporosó beállta vetett véget a török üldözésnek. Tegnapi állítólag ismét visszament Alimpics a Drinán, de csak egy ezreddel. Legalább 2000 embert veszített halottak- és sebesültekben. Összesen 10,500 embere vesztett el 4-ike óta, anélkül, hogy a legesekélyebb eredményt felmutathatná. Legutóbbi vereségét itt győzelemmel declarálták. Azt mondják t. i., hogy Alimpics a törököket megverte — és Bjelináig üldözte. De hát hol volt Alimpics, ha üldözés közben jutott Bjelináig? Ilyen a szerb igazmondás.

Legujabb hírek szerint Racsánál pénteken heves csata foly; a szerbek határozott vereséget szenvedtek és sáncaikba vonultak vissza. Alimpics csapatai rendkívül gyének. Bjelina körül szintén csatára készültek a napokban.

Viddinből jelentik, hogy a szerb csapatok az egész vonalon visszanyomattak. A közlekedés Viddin, Nis és Sofia között a törökök részén teljesen szabad. Az Adlie és Veliki-Izvorral szemben levő sánccokat a szerbek hősiességgel védtek, de végre még is kénytelenek voltak azokat feladni.

A keleti török sereg jobb szárnya az összelövöldözött Negotin mellett áll. Zajcsár körül 22-ikén nagy csata folyt, melynek kimeneteléről hírek még nem érkeztek. A törökök a megelőző napon Krup-ágyukkal lövöldöztek a sánccokat s azokat rohammal bevenni készültek.

A szerbek, belgrádi hírek szerint itélve, egy pontján a harczvonalnak Pandiralonál, úgy látszik, csakugyan némi előnyt vívtak ki minék folytán a törökök Gramadát ismét kiürítették.

Alimpics a napokban a hajóhidak alkátrészeinek összedesésével fáradozott, melyeket a hullámok elragadtak. A szerbek most a hidak felállításával foglalkoznak. Mint szerb forrásból sürgönyzik, a kimerültség mindkét részén nagy.

Belgrádban, az oda érkezett hírek következtében békét sürgetnek s Risatics lemondását követelik.

Mint a „Deutsche Zeitung“-nak Konstantinápolyból jelentik, monarchiának elégtételt kívánt valamely a törökök részéről Kleknél elkövetett határsértés miatt. A porta azonban határozottan tagadta, hogy határsértés követtezett el s egyidejűleg egy igen erőlyes hangon tartott tiltakozást terjesztett a bécsi külügyi hivatal elé. E tiltakozás szövegét a „Turquie“ már közzé tette. Ugyanezen sürgöny tartalmazza, hogy a szultán, mint teljesen hiteles forrásból jelentik, még mindig beteges, s valószínű, hogy testvére javára a trónról lemond.

A tervezett papír-pénz kibocsátás igen kétségessé vált, mert az ottoman bank ez ellen tiltakozott. Adakozások útján hadicélokra eddig Konstantinápolyban összesen 42.780 font folyt be.

Ignatieff ma utazott el Liwadiába; mint a kormány körében állítják, többé nem fog visszatérni.

Konstantinápolyban újlag 10,000 cserkesz megérkezését várják. Egy keresztény önkényes csapat vonul keresztül a városon; a zászlón kereszt látható a félhold mellett. Szombat 1000 basi-bozokot szállítottak Nisbe; azt beszélik, hogy a basi-bozok a vasuti hivatalnokok gyermekeire löttek.

Paracsinból sürgönyzik, hogy a törökök Pirot és Palanka körül 37 keresztény falut gyújtottak fel, s a lakók közül azokat, kiket utolérhettek, lemészárolták. Tizenöt éves leánykákat rabszolgaságba hurcoltak el; a templomokat szalmával tömték meg s felgyújtották. — Ugylátszik, hogy a szerbek annyira kifogytak a győzelmi hírekből, hogy most ily rémhírekkel kárpótolják a világot.

Legujabb.

Belgrád, jul. 25. A szerb vezérkar elhatározta, hogy Csernajeft hagyja az Ak-Palankát és Babina-Glavát, vagyis összes elfoglalt állásait, melyeket Abdul Kerim pasa könnyen bevehetne.

Zára, jul. 24. Mostárból jelentik, hogy Muktar pasa Blagaj és Nevesinje közt diadalt vívott ki a fejedelmük által vezérelt montenegróiakon.

Zimony, jul. 24. A „Maros“ és „Leitha“ osztrák-magyar monitorok épen most foglaltak ismét állást Belgrád alatt.

Mostar, jul. 24. (Török forrás.) Tegnapp reggel Achmet Muktar pasa Bisinánál — 1 és fél órányira Nevesinje-től — összeütközött a montenegróikkal. Három órai harc után elfoglalták a törökök az ellenfélnek minden posztóját, s a montenegróiak nagy veszteséggel visszahúzódtak.

Serajevo, jul. 24. (Török forrás.) A travnik-i kormányzó jelenti: Vessel bey ezredes egy zászlóalj gyalogsággal s 2000 rediffel Travnikból megtámadta 20-án a felkelőket Grmec-hegységnél s megverte azokat. A felkelők nagy veszteséget szenvedtek. A török csapatok 3 zászlót és sok szarvasmarhát kerítettek hatalmukba.

Belgrád, jul. 23. Djelaldin pasa, egy lengyel, parancsára a törökök tegnapelőtt akiszorniki sánccokat keményen megtámadták s azok ellen nagy tüzelést indítottak. Bárha a szerbek kisebbségben voltak, minden ponton visszaverték a kétezer nizamból álló török haderőt.

Zimony jul. 24. Nikolics hadügyminiszter ma délután Belgrádba érkezett, miután szemlét tartott a Drina-sereg-hadállásai felett. A bjelinai ütközetben a törökök visszavertek, sőt több sánccot el is vesztettek. Miskovits ezredes és több volt porosz tiszt a Bjelina elleni ostrom alkalmával súlyosan megsebesültek és a szárai gözösön ma Belgrádba érkeztek. Hat orosz tiszt a hadsereghez megy. Haláluk esetére vagyonukat a vörös kereszt-társulatnak hagyományozták. Legközelebb több nemessrango orosz nő Belgrádba érkezett, hogy a sebesültek ápolásában részt vegyenek. Tegnapp 4 volt orosz tiszt a szerb hadi szolgálatba lépett és Csernajeft seregéhez megy.

Nikita fejedelem követe, Wrbiza Mátyás Paracsinon át az Ibar-sereghez ment, hogy Zach tábornokkal megbeszélje a szerb és montenegrói sereg együttműködését.

Nándor fehérvár, jul. 24. A kormány mely titokban tartja a déli sereg legujabb küzdelmeinek eredményét. E tiltakozás az itteni lakosságnál nagy nyugtalanságot kelt.

Konstantinápoly, jul. 24. Ignatieff Pétervárra utazott el. Oroszország ingerültsége Anglia ellen veszélyes jelleggel öltött nagra. A pétervári török követ az orosz fővárosból szabadságidőre Konstantinápolyba utazott.

Nagy Péter császár végrendelete.

Az orosz politika czéljai és eljárása a keleti kérdés jelenlegi bonyodalmaiban ismét sok fejtörésre ad alkalmat, s csodálhat, hogy épen a diplomácia — a mi diplomatának — az, mely ugylátszik, félrevetetténi engedi magát az oroszok kétségessége által.

E politikának mindenkor találó tükre foglaltatik Nagy Péter császár sokszor idézett végrendeletében, mely akár hiteles az okmány, akár nem, mindenkor alapját képezte a szent-pétervári udvar politikai actiójának. Minthogy újabb időben sokszor történt hivatkozás ama testamentumra, alkalmasszerűnek találjuk közzétenni annak szövegét, kiemelve azon pontokat, melyek a jelen situációra illelnek.

A híres okmányt Bon de Beaumont francia követ Szt.-Pétervárról, ki Erzsébet császnő különös kegyeiben részesült, küldötte Párisba 1757-ben.

Megjelent ez először Amsterdamban 1775-ben Beaumont emlékiratai között. Hitelessége iránt sok polemia folytatott, melyek azonban sem az okmány hitelességét, sem azt nem bírták tagadástani, hogy

amaz okmány csakugyan létezett s az orosz udvar levéltárában őriztetett, sem azt nem bizonyították be, hogy nem Péter császár szerzője. De hisz ezen kérdés egy is csak történelmi jelentőséggel bír, a végrendelet valódi jelentősége nem abban fekszik, hogy ki írta, hanem abban, hogy helyes utasításokat ad az orosz diplomatának s az orosz politikai traditio alapját képezi.

Az okmány teljes szövege a következő: „A legszentebb s oszthatlan háromság nevében!

Mi I. Péter utódainkhoz s követőinkhez a trónon s az orosz nép feletti uralomban.

A nagy isten, kitől életünknek s koronát nyertük, ki reánk mindig leklődő fénynek sugarait s minket isteni segélyével támogatott, megengedő, hogy uralkodjam az orosz nép fölött, mely hivatva van jövőre az egész Európa fölötti uralomnak gyakorlására. Arra alapítom ez eszmét, hogy az európai népek nagy részben már a kor azon stadiumába léptek, mely a tehetetlenséggel határos, vagy hogy ehhez nagy léptekkel közelednek, a miből kitűnik, miként ezeket könnyen s kétségtelenül hatalma alá ejtheti egy ifjú s új nép, mihelyt elérte ereje teljének kifejlődését.

Nyugat és kelet országainak északról történő jövőendőbeli invasióját periodicus mozgásnak tekintem, mely a gondviselés terveiben rejlik s ezáltal elhatározottat, a mely ugyanily módon a római népet is barbarok invasiója által ifjította meg. Észak népeinek e vándorlása hasonlítanak a Nil áradásához, mely bizonyos időkben megtermékenyíti Egyiptom kiszáradt téreit. Oroszországot kis pataknak találom s most nagy folyóként hagyom vissza; utódaim nagy tengerrel alakítandják azt, a mely hivatva lesz az alsúlygyed Európa megtermékenyítésére; hullámainak át kell törni minden korlátot, a melyet ellene emelnek, ha utódaim érteni fogják folyásának vezetését. Ezért hagyom át számukra a következő tanokat, ajánlván egyuttal, hogy azokra mindig figyelmet fordítsanak, s magukat azokhoz tartassák:

1. Az orosz nép folyvást háboruban tartandó, hogy a katona megszokja a harczot, s mindig készen álljon. A háboru csak akkor szűnjék meg, ha az állam pénzügyeit kell rendezni vagy a hadsereget javítani. A megindításra mindig az alkalmas pillanat választandó. E módon oda kell törekedni, hogy Oroszország felvirágzása érdekében a béke a háborúnak, s a háboru a békének legyen hasznára.

2. Háboru idején a hadvezéreket minden lehető eszközzel a polgárisult európai népektől kell ide vonni, békében pedig a tudósokat, hogy ezuton az orosz nép más országok szerencsés viszonyaiból hasznot húzzon, de e mellett a magáit se hanyagolja el.

3. Minden európai ügyben és controvesiában minden alkalommal részt kell venni, főleg azonban Németországban, mely hozzánk közelebb fekszik s minket közvetlenül is érint.

4. Lengyelországnak fel kell osztatni s abban folytonos nyugtalanság, s a féltékenység szelleme tartandó fenn. A befolyásosabbakat pénzzel kell megnyerni; az országgyűlésekre befolyást kell gyakorolni, s azokat demoralizálni, hogy ez által be lehessen folyni a királyválasztásra. Híveink megválasztását kell előmozdítani, s őket támogatni. Lengyelországot orosz katonaság szállja meg, s hosszabbítsa meg ott tartózkodását addig, míg mindenkor ott maradhatnak. Ha a szomszéd hatalmak nehézségeket támasztanak, csendesítésük le őket pillanatnyilag azáltal, hogy Lengyelországot velök egyetemben osszák fel, míg eljő az idő, midőn elvehetik tőlük, a mit kaptak.

5. Svédországtól vegyük el, a mi elvehető s tudják azt Oroszország elleni támadásra birni, hogy aztán ürgyök legyen meghódításra. E célból isolálni kell azt Dániától s gondosan tenn kell tartani a kettő közötti sur-lódásokat.

6. Az orosz hercezek számára néket mindig a német hercegnők közül választassanak, hogy ezáltal szaporítsák a családi kötelékeket, közelebb hozzák egymáshoz a kölcsönös érdeket s megnyerjék Németországot ügyünknek, miatt befolyásunk nagyobodni fog.

7. Nyomatékosan törekedjenek a szövetségére Angliával, kereskedése miatt, mert tengerészete számára a legtöbbet tölnek szerzhethi be, s a mi saját tengerészetiünknek is nagy hasznára lehet. Főinkat s más terményeinket cseréljék be pénzre. Kereskedői s hajó-sai és a mieink közt szoros összeköttetéseket tartsanak fenn, miáltal embereink a kereskedelemre és hajózásra kiképezetnek.

8. Szakadatlanul terjeszkedjenek északnak a balti tenger partjainál, s délnek a Fekete-tenger mellékén.

9. Lehetőségig közeledjenek Indiához és Konstantinápolyhoz. A ki ott uralkodni fog, az lesz a világ valódi ura. E célból minduntalan provokáljanak a háborukat, majd Törökország, majd Perzsia ellen. A Fekete-tengernél gyárakat kell állítani a hajó-építés számára, s azt, valamint a balti tengert is lassanként meghódítani, a mi jöletünk szempontjából kétszeresen szükséges. Perzsia bukása, sietendő, ha

lehet, Syrián át meg kell ujtani a régi levantei kereskedést, s közeledni Indiához, mely a világnak nagy raktára. Ha egyszer ott leszünk, nem lesz többé szükségünk az angol pénzre.

10. Törekedjenek szövetségésre Ausztriával, s tartsák azt a leggon-dosabban fenn. Támogassák látszólag a Németország feletti uralomra irányult törekvését, ellenben titkon szítsák ellene a fejedelmek gyűlöletét. Legyenek rajta, hogy egyik vagy másik fél Oroszország segélyét kívánja, s gyakorolják a fölött a protectio azon nemét, mely a jövő uralmat elkészíti.

11. Ezközöké kiaz osztrák udvar érdeklődését a török kiűzetése iránt Európából s neutralisálják Konstantinápolyt elfoglalása iránt tiltólkénynt ségét, vagy provokálják ellene valamely régi európai hatalom háborúját, vagy pedig adjanak neki egyrészt a szákmányból, melyet később ismét visszavegyenek tőle.

12. Legyenek a megnyerésén azon görög egyesülteknek, kik Magyarországnak, Törökországban s Lengyelország déli részében szétszórva vannak; képezzék számukra a központot, nyújtsanak nekik segélyt, s készítsék elő az egyházi supremacia által a világuralmat. Barátokat fognak bennök birni sok ellenségnek közepette.

13. Svédország, Persia, Lengyelország s Törökország meghódítása után, midőn sorgeinket concentraltuk, s a Fekete- és Balti tengerek őrizetét hajóhadunkra bíztuk, proponálni kell a világuralom megszátását — titokban s mindeniknek külön — előbb a ver-sailles-i, s aztán a bécsi udvarnak. Ha ez államok közül egyik rááll, a minek meg kell történni, ha dicvágyát s önszeretetét felélesztik, úgy használják azt fel a másiknak leküzdésére; azután pedig lássanak az ő megse-misítéséhez is, a mi nem lehet kétséges, mihelytt Oroszország az egész keletnek s Európá legnagyobbrészeinek birtokában leved.

14. Ha, a mi valószínűtlen, ez államok mindenike elvetné Oroszország propositióit, viszályokat kell éleszteni köztük, hogy egymást kölcsönösen gyengítsék. A következő alkalmas pillanatban vessen Oroszország hadseregét előbb Németországra, míg két kitűnő hajóhada, egyik az azow-i tengerből, amásik Archangelből ázsiai hordákkal kiindul a Fekete- s Balti-tenger jól felfegyverzett flottáinak védelme alatt. A Középtengeren s Ozeánon át közeledve, egyik oldalról elárasztandják Franciaországot, míg a másik oldalról Németország lesz megszállva. Akkor, e két állam legyőzése után Európa többi része könnyen, egy lövés nélkül le lesz igazható.

Eként kell és lehet Európát meghódítani!

BELFÖLD.

Diód, 1876 július 21-én

Tisztelt szerkesztő ur!

(Vándorhangversenyek.)

A kolozsvári unitárius főiskola „Apolló-kör“ czimú zeneegyletének tagjai, névszerint: Vajda Emil (1-ső hegedű) Vincenti Miksa (fuvola), Kirnbarger Ödön (2-od hegedű), Binder Emil (viola) és Nagy Elemér (nagy és kis gordon), ujabban (azért mondom így, mert már volt egy alkalom, hogy, folyó év ápril havában Tövisen az árvízkarosultak javára adott hangversenyről értesíteni a t. szerkesztő urat), a kolozsvári tűzkárosultak javára 5 helyett rendeztek hangversenyt, ugyint: M.-Igen, Tövis, Alvincz, Déva és M.-Ujvárt, folyó hó 7, 9, 11, 13 és 16-án. Mindegyik hangverseny a legössze-végőbban folyt le s a közönség általános tetszésével találkozott, valamint a zenészek is, Magyar-Igenben szolgabíró Köblös Miklós, Diódon Vincenti Nándor, Alvinczen mellsóság Zeyk Antal és Biró Miklós és Maros-Ujvárti bátyatanácsos mélt. Juchó Ferencz urnaknál a legszívélyesebben fogadtattak, e sorok írójával együtt, ki szintén volt szerencsés pár helyett ott lehetni.

A bevétel helyenkint a következő volt: M.-Igenben 31 frt 10 kr, Macskásy Pál ur 1 frt felülfizetésével, Tövisen 39 frt; felülfizet-tek: ev. ref. lelkes Gruzda Domokos ur és Macskásy Pál ur egy-egy frtot és Abt Sándor és Ernő 40 krt, Alvinczen 29 frt 50 kr, Dé-ván 29 frt 80 kr, főispán mélt. Pogány György ur 1 frt felülfizetésével és végre M.-Ujvárt 30 frt 50 kr, s mi összesen 159 frt 90 krt teszen; ebből levonva az összes kiadásokat, (111 frt 90 krt) marad 48 frt tiszta jövede-lem. Ebből 8 frt megyen az „Apolló-kör“ tö-keje gyarapítására, 40 frt a tűzkárosultaknak. A bevétellel általában meg lehetünk elégedve, kivéve Dévát, a hol a kiadás nagyon sok volt, a bevételt pedig aránylag nagyon kevés.

Mely tudósításom után maradtam a t. szerkesztő urnak

alázatos szolgálja,
Diódváraljay.

A „KELET“ magán-távirata.

Feladatott Budapestén július 26. 10 ó. 10. d. e.

Érkezett, július 26. 10 ó. 55. d. e.

A csatatérről semmi fontosabb hír. Csernajeft mindhárom ereg vezetését átveszi. A nyugati zerb seregeknek Zajcsárra czélzol vonulását a törökök támadásalakadályozzák.

A török támadás délkeeten megkezdődött, Abdul Kerim vezeti, Nistól való megérkezése Zajcsárhoz ma várják, hol Osman pasával egyesülve mérközik meg Lesjaninnal és Csernajefttel.

A montenegróiak levertését szláv forrásból is bevallják; Nikita Gaczkóra vonult vissza. A magyar legio alakulása koholmány. Ignatieff Bécsbe, Novikov Konstantinápolyba megy.

Budapestén a hangulat izgatott, félnek, hogy monárcánk az orosz barátság folytán kleten interveniálni fog.

Török-Bródból a keresztények leöldözéséről jó hír.

NAPI HIREK.

Kolozsvár, 1876. juns 26.

— A kolozsvári tűzkárosultak javára a helybeli unit. főtanoda „Apollo kör“ által a vidéken rendezett több bangverser tiszta jövedelmeképpen 40 frt. küldetett be szerkesztőségünkhez.

— Egy évek előtt sokat megle-tett író: Fényes Elek meghalt. Eg időben Magyarország legelőkelőbb írói közé tartozott, most már azonban évek óta élőhalott, ki-ről csak az irodalomtörténet emlékezt meg. Született Csokajon Bihar megyében 107. jul. 7-én jó módú, nemes szülöktől. A köpiskolai tanulmányot Debreczenben, a bölcsészet Nagy-Váradon, a jogot Pozsonyban végezt 1829-ben letette az ügyvédi vizsgát s már 830-ban részt vett a pozsonyi országgyűlésen, mint a távollevők követe. 1831-ben visszame: Biharba jóságára s itt, később Sárospán (szállóközben) több évig foglalkozott gazdasággal is. Azonban hajlamai az írói tér felé vonzván, 1836-ban a fővárosba költözött s itt csakhamar rendkívüli tevékenységet fejtett ki. 1837-ben akadémiai tag lett, ezen kívül mint az iparvédegyesület igazgatója, a nemzet s radikál kör elnöke, a gazdasági egyesület előadója sokoldalú munkásságot fejtett ki. 139—40-ben jelent meg első nagy műve: „Magyarország s a hozzá kapcsolt tartományokak mostani állapota statisztikai s geographi tekintetben“ (6 köt.), mely művet az kadémia 1870-ben a 200 darab aranyos nagytalomra méltatta. Igen használt s keresett rébbi mű-vei közül felemlítjük még „Magyarország statisztikáját“ (Pest 1842—3), „Magyarország leírását“ (1847), „Magyarország fölbrosztát“ (1845), „Magyar gazdasági névtár“ (1849). A szabadságharc kezdetén szintén megkezdett egy nagyobb munkát „Magyarország leírása“ czim alatt, de ez befejezetlen marad. A magyar belügyministeriumnál mint a statisztikai osztály igazgatója volt alkalmazva, később a pesti vésztorvényszáék elnöke volt. E miatt a szabadságharc vége után elfogták, csakhamar el lön bocsátva. Ezután élete nem örvendetes többé. Gödöllőn birtokán élt az általános biztosító társaságnál is működött egy ideig, de csakély szerencsével. Irodalmi művei közt e későbbi korból egy: „Az austriai birodalom statisztikai s földrajzi leírás“ (1857) bir nagyobb jelentőséggel. Hosszas gyöngékedés után tegnapelőtt halt meg Ujpesten.

— Ujházy E. ur Marcskáját a „Tolonecz“-ban tegnap (kedden) nagzámú közönség nézte végig. Ujházy ur, ug látszott, nagy gondot fordított e kiváló zerepre s naggyjában vége eltálatla is azokat aponásokat, melyek a körén elhunyt költő ez egyik legsikerültebb drámai alakját képezik. Gen, drámai, még pedig szerintünk komoly drámai alak Mravcsák, kibén a humort s helyebben comicumot csak nagyon kevés s azonlul csakik külsőséggben (zagyva beszédjében) nyánuló s a költőnek az egész műből kiviláglt intentiója szerint a színész által játéka háttebe helye-zendő vonások képezik; ellenben a flem alap-szinét, essentiáját a komoly elem, drámaiság alkotja. S épen azért az Ujházy ur játékában visszatükröződött felfogást nem tarttuk egő-szen correctnek, minek utána az ó dravcsákja inkább egycomicus gézenguzt, egy „vizi“ sem-miházit mutatott fel, sem mint — a szerintünk Mravcsák — egy tulnyomó részben drámai alakot.

TÜZI FA RAKTAR

Kolozsvárt, a vasúti indóház mellett,
az-ugynevezett petroleumgyár helyiségen.

Van szerencsém tudomására hozni, hogy én a feint jel-
zett helyen fa-raktárt állítottam; a fa 2 meter széles, 170
centimeter magas és 1 1/2 meter hosszú hasábokból van össze-
rakva, mely mennyiség megfelel 1 1/2 régi ölnök,

ennek ára: 14 frt 50 kr. ott helyt,

15 frt 70 kr. a házhoz szállítva.

Czédulát válthatni saját lakáson, fapiaczor 2. szám,
a hol is nevezett fából minta-ölel láthatók.

Tisztelettel:

szentjánosi FERENCZ.

Rugó nélküli sérvkötők,

Ravoth tanár szerinti sérvkötők, közönséges sérvkötők mindenféle
szerkezet szerint, suspensoriumok, test- és köldökkötők, pólyák, vál-
lak, egyenestartók, javított költölkök

önfertőzés és magkiömlés

ellen, angol éresomóharisnyák, szemvédők, szemkötők, ágybetétek,
labda- és tyúkszem-gyűrűk, fűrdőkötők, bougie-k, katheterek, tépés,
jégkötők, gátlók magkiömlés ellen, halhólyagok, halesövek,
lélegző-készülékek, tejszopók, anyakoszorúk, tisztulástáskák,
repirátorok, feeskendők és zuhanyok, javított szópópa-
laczok, vízeletfogók, hüdpalacsok, melegítőpalacsok, tranzin
férfi-felöltők pumihól, minden lágy- és kemény gummi készü-
lékek, más betegápoló készületek és orvossebészeti gépek nagy-
ban és kicsinyben a legutányosabb árak mellett

Odelga J.,

bandage-gyárosnál Bécsben,

Graben 29.

Éppen most jelent meg

s STEIN JÁNOS könyvkereskedésében Kolozsvárt
kapható:

CSATATÉRKÉPEK

a keleti háboru szinteréről

25 krtól 1 frtig,

hozza való zászlócskák (törökök, szerbek, montenegróiak s felkelők)
tuzetje 10 kr. darabja 1 kr.

Ujabb népszinművek.

Szigligeti s Balázs. A strike. 3 felv.
Abonyi. A betyár kendője. 4 felv.
Berczik. A Székelyföldön. 3 felv.
Abonyi. Panna asszony leánya. 3 felv.
Szigligeti. A háromszéki leányok 3 felv.
Tóth Kálmán. Az ördög párnája
3 felv.

Szigligeti. Az amerikai. 3 felv.
Kazár Emil. A kincskeresők.
5 felv.
Tóth Ede. A falu rossza. 3 felv.
— Kintornás család. 3 felv.
Margitay. Cserebogár. 5 felv.
K. Leánykérő. 1 felv.

Egy-egy darab ára 40 kr.

1876. évi törvények külön kiadásban.

V. t. cz. a községek rendezéséről szóló 1871. évi XVIII. törvények
módosításáról és kiegészítéséről. VI. t. cz. a közigazgatási bizott-
ságról 30 kr.

XIII. t. cz. Cselédrendtartás 20 kr.

XIV. t. cz. Közegészségügyi törvény 40 kr.

XV. t. cz. A közadók kezeléséről 40 kr.

XVI. t. cz. A végrendeletek, öröklési szerződések és halálesetre szóló
ajánlékozások alaki kelleiről. Ára 20 kr.

XXVII. t. cz. A váltótörvény. Ára 30 kr.

Magyar és Erdélyország igazolt ügyvédjeinek, kamarák és székhelyek szerinti valamint a kir. közjegyzők betűsoros pontos név- és lakjegyzéke.

A legújabb változásokat is magába foglalja.

Szerkesztette és összeállította Mayer Lajos, a budapesti ügyvédi kamara
kiadója. — 1876. Ára kötve 60 kr.

A tűzoltás Kolozsvárt.

Tűzoltók és a tűzoltás iránt ér-
deklődő közönség számára.

C. D. Magirus és L. Jung után

a kolozsvári viszonyokhoz alkalmazva.

Irta Bartha János,

sz. kir. Kolozsvár város és a kolozsvári önkéntes
tűzoltók orvosa.

Ára 50 kr. Postán küldve 52 kr.

A koporsónál.

Közönséges és alkalmi

halotti imák.

Irta KÖNYVES TÓTH KÁLMÁN, ev. ref. lelkész.

Diszes fekete bőrkötésben. Ára 2 frt 40 kr.

TOVÁBBÁ:

Irodalmi és politikai arcképek.

Irta ASBÓTH JÁNOS.

TARTALOM:

Vörösmarty Mihály. — Három Nemzedék. Széchenyi és Vörös-
marty. Kossuth és Petőfi. Deák és Arany. — Deák koporsójánál. —
Bárá Eötvös József. — Bárá Kemény Zsigmond. — A fiatal irodalomból.
Rákóczi és Dóczy. Arany László. Beöthy Zsolt és Abrányi Kornél. —
Bárá Józsika Kálmán. — Conservatívek és Szabadelvűek 1825-től Vilá-
gosig. — Gróf Széchenyi István és gróf Desewffy Aurél. — A Conservati-

Pénzküldeményeknél a könyv aran felül még 10 kr. melléklendő a fuvarlevél és csomagolásért.

vek harca az alkotmányért. — Gróf Andrássy Gyula minisztereinek.

Gróf Andrássy Gyula külügyminiszter.

Diszes kiállítású borítékba fűzve. Ára 3 frt.

Távirdai gép- és kapcsolatlan.

A posta- és távirda intézetnél alkalmazottak használatára.

50 kömetszeti ábrával.

Irta SZÉKELY ISTVÁN magy. kir. távirdatiszt. Árafűzve 1 ft 60 kr.

Gyors számoló.

Leggyakorlatibb kézikönyv a régi mértéke-
nek és súlyoknak métermértékekre és viszony-
főbeli átszámítására.

A kolozsvári kereskedelmi és iparkamara által
ajánlva.

Kiadja BENEDEK LAJOS.

Második kiadás.

Ára 60 kr. Postán küldve 66 kr.

Az új cseléd-törvény.

(Életbe lépett 1876. május 1-én.)

TÖRVÉNYCZIKK

A CSELED ÉS GAZDA KÖZÖTTI

viszony szabályozásáról,

a gazdasági munkásokról és a napszánosokról.

Ára fűzve 20 kr. postán küldve 22 kr.

Sz. 302. — 1876.

(305)

(1—3)

Árverezési hirdetmény.

A naszódai központi iskolai alap bizottmánya réséről ezennel köz-
hírré tétetik, hogy az italmérési jog 3 évre az-az 1877 január-hó 1-től
egész 1879 december-hó 31-ig haszonbérbe adatnak és pedig:

a monori-járásban (7 község) 4350 frt., a borgi-járásban 15,000
frt. és a Kirlibábán (Ludvigsdort) Erdélyben 1450 frt. elváltási árakkal

A nyilvános árverezés folyó év szeptember-hó 13-dikán
d. e. 9 órakor, a naszódai központi iskolai alap bizottmányi irodá-
jában fog megtartatni, a mikor is e regale jogok, atöbbség igérőkre
fognak bérbe adatni. Az erre vállalkozók írásbeli ajánlatokat is tehetné
az árverezés megkezdéséig az előirt 10%-os bántpén. letévése mellett
valamint azon nyilatvánissal, hogy az árverezés feltételét ismerik, s azok
nak magokat alávetik.

A szóbeli árverezők hasonlóan 10%-os bántpénzt kötelezetnek letenni
Az árverezési feltételek s más felvilágosítások a naszódai iskolai bi-
zottmány irodájában kaphatók.

A naszódai központi iskolai bizottmánynak 1876. július 12-kén tar-
tott üléséből.

MOISIL, elnök.

MIHÁLKÁROMÁ, titkár.

STEIN JÁNOS

m. k. egyetemi könyvnyomdász Kolozsvárt,

ajánlja a kolozsvári ev. ref. főtanodának, általa már évtizedeken át kezelt

KÖNYV- ÉS KÖNYOMDÁJÁT

a melynek helyiségei a legutóbbi időben tetemesen megnövekedtek és a munka eszközei a kor igényeinek megfelelőleg, tökéletesítve és szaporítva vannak.

A használandó betűk a jelenleg divó legmodernebb minták szerint öntve, a könyomdát kitűnő metsző kezeli. A nyomdai munkák kiállításához szükséges anyagok a legjobb és legolcsóbb forrásokból erednek.

PAPIR GYÁRI ÁRBAN SZÁMITTATIK.

Munkát minden időben, még éjjel is elvállal és a leggyorsabban s a legutányosabban eszközöl.

A gépek elegendősége, valamint a munkaerők teljes száma teszi lehetővé, hogy minden

KÖNYV- ÉS KÖNYOMDAI MUNKÁT

határozott időre, tisztán, ízléssel s oly olcsó árbán képes előállítani, hogy e nemből bármely hazai nyomdával versenyezhet.

Mindenmü és nyelvü könyvek, bármiféle rovatos ívek, körlevelek, árjegyzékek, számlák, nász-, gyász- és vigalmi jelentések, névjegyek, meghívó-jegyek,
tánczrendek, gyógyszer-tári-jelzetek, bor-, rozsolis- és más vignettek, újévi és más alkalmi üdvözlő-
falragaszok, szóval minden e szakba vágó munkák ízletes kiállítását elvállalja.

Különösen a kir. törvényszékek, megyei- s városi hatóságok és a községi előljáróságok figyelmét bátor arra felhívni, hogy a hivatali szükség-
letekre megkívántató nyomtatványok gyors kiállítására s legolcsóbb árszámítására különös szult fektet.

Előleges költségvetéssel is készséggel szolgál, a gyakrabban előforduló s törvényszerű mintázatok birtokában lévén.

Az új „polgári törvénykezési rendtartás”-ban és a Kolozsmegye gyalui egyesbirája által a községi előljáróságok részére kiadott „utasítás”-
ban előforduló magyar akár román szövegü nyomtatványokból — melyekből készletet tart — külön kis mennyiségben koncz számra is, jutányos árbán szolgál. Az „utasítás”-ban előforduló
mintáknál világosan kiteendő: magyar vagy román szövegü nyomtatvány szükséges-e?